

Kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården
Enheten för högspecialiserad vård
nhv@socialstyrelsen.se

Region Stockholm,
anders.ahlsson@regionstockholm.se
Region Västerbotten,
elisabeth.o.karlsson@regionvasterbotten.se

Beslut om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård; viss vård vid vingskapula

Beslut

Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) bifaller Region Stockholms (8.9-36340/2025) och Region Västerbottens (8.9-66193/2025) ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet vingskapula. För tillståndet gäller de villkor som framgår av bilaga 1.

Tillstånden gäller tills vidare.

Detta beslut träder i kraft den 1 juni 2026. Aktuell verksamhet ska påbörjas senast detta datum.

Ärendet

Region Stockholm (8.9-36340/2025) och Region Västerbotten (8.9-66193/2025) har inkommit med ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet vingskapula samt bifogat verksamhetsbeskrivningar som redovisar verksamheternas förutsättningar att uppfylla de generella villkoren enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård och de särskilda villkoren för tillståndet.

Region Stockholm har angett att vården ska bedrivas vid Södersjukhuset. Region Västerbotten har angett att vården ska bedrivas vid Norrlands universitetssjukhus.

Socialstyrelsen har hämtat in ett yttrande från en särskild beredningsgrupp angående vilken eller vilka regioner som ska beviljas aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen består av två representanter från varje samverkansregion. Av beredningsgruppens yttrande framgår i huvudsak följande.

Beredningsgruppen bedömer utifrån ansökningshandlingarna att Region Stockholm och Region Västerbotten har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter

(HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård. Vidare bedömer beredningsgruppen att båda regionerna även har förutsättningar att uppfylla sakkunniggruppens förslag till särskilda villkor för aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen har inga kommentarer på de särskilda villkoren och föreslår att nämnden beslutar om dessa.

Beredningsgruppen bedömer att de regioner som föreslås tilldelas tillstånd har goda förutsättningar att bedriva och utveckla denna vård i framtiden. Utifrån beskrivningen i ansökningarna anser beredningsgruppen att verksamheten bör påbörjas 1 juni 2026.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) krävs det tillstånd för att få bedriva nationell högspecialiserad vård. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från en region besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor. Ett tillstånd får återkallas om villkoren för det inte längre är uppfyllda, om för-utsättningarna för tillståndet har ändrats eller om tillståndshavaren begär det. Beslutet får inte överklagas.

Enligt 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) beslutar Socialstyrelsen efter ansökan från en region om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård. Myndigheten beslutar också om återkallelse av ett sådant tillstånd.

Enligt 19 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen finns inom myndigheten ett särskilt beslutsorgan som benämns Nämnden för nationell högspecialiserad vård. Beslutsorganet ska fatta beslut om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård samt om återkallelse av ett sådant tillstånd enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen.

Enligt 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård ska verksamheten uppfylla vissa generella villkor avseende bland annat samverkan, riskanalys och kontinuitetsplan, uppföljning och utvärdering samt forskning och utveckling.

I förarbetena till hälso- och sjukvårdslagen framhålls att nämndens beslut ska baseras på en bedömning av i viken mån en enhet uppfyller de krav som gäller för det aktuella tillståndet. Patientens bästa ska vara utgångspunkten vid beslutet (prop. 2017/18:40 s. 50 ff.).

Nämndens bedömning

Nämnden bedömer att de verksamheter som Region Stockholm och Region Västerbotten ansvarar för, har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård samt de särskilda villkoren som

Bilaga 1

Generella villkor

Region Stockholm och Region Västerbotten ansvarar för att verksamheterna vid Södersjukhuset och Norrlands universitetssjukhus uppfyller de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård.

Särskilda villkor

Region Stockholm och Region Västerbotten ansvarar för att verksamheterna vid Södersjukhuset och Norrlands universitetssjukhus uppfyller de särskilda villkoren för aktuellt tillstånd som framgår nedan.

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner som ingår i det multidisciplinära teamet ska ha specifik kompetens inom det definierade området:

- Ortoped/axelkirurg
- Handkirurg/plexuskirurg (kompetens för nervkirurgi)
- Fysioterapeut inom axelrehabilitering
- Neurofysiolog
- Ortopedingenjör/ortopedtekniker

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Kompetens för behandling med individualiserad skapulastabiliserande ortos vid vingskapula (tillgång till fysioterapeut inom axelrehabilitering och diagnosticering/analys av muskelfunktion, ortopedingenjör för ortosframställning och utprovning/justering, ortopedtekniker samt ortoped)
- Neurolog
- Poliklinisk mottagning för pre- och postoperativ bedömning och fysioterapeutisk behandling
- Postoperativ vårdavdelning
- Tillgång till avdelning specialiserade på att vårda barn

Övriga villkor

- NHVe ska ha ett nära samarbete med ortopedtekniska verkstäder som tillverkar ortoser för patientgruppen.
- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.

- NHVe ska verka för strukturerad kunskapsspridning och utbildning (ex. auskultationer) inom området.
- NHVe ska verka för framtagning av vårdprogram och gemensamma remisskriterier inom det definierade området.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete gällande forskning inom området.

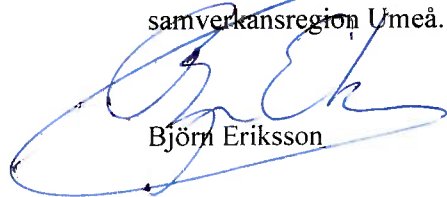
gäller för aktuellt tillstånd. Vidare konstaterar nämnden att den särskilda beredningsgruppen anser att dessa regioner ska beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård.

Vid en sammantagen bedömning finner nämnden att Region Stockholm och Region Västerbotten bör beviljas aktuellt tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet vingskapula. Vid denna bedömning har nämnden, utöver patientens bästa, särskilt beaktat att de regioner som föreslås tilldelas tillstånd har goda förutsättningar att bedriva och utveckla denna vård i framtiden.

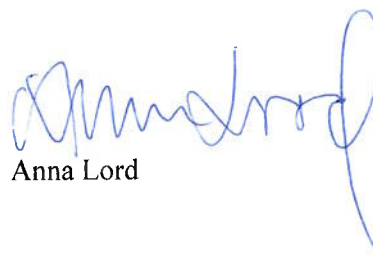
Nämnden beslutar att Region Stockholms och Region Västerbottens ansökningar ska bifallas.

Detta beslut får inte överklagas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Björn Eriksson, ordförande, och de övriga ledamöterna Gilbert Tribo, samverkansregion Lund/Malmö, Marie Morell, samverkansregion Linköping, Janette Olsson, samverkansregion Göteborg, Axel Conradi, samverkansregion Stockholm, Emilie Orring, samverkansregion Uppsala/Örebro, Anna-Lena Danielsson, samverkansregion Umeå. Anna Lord har varit föredragande.

Björn Eriksson

Anna Lord